

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2071/2021
06.10.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Саша Милетић, адвокат из ..., против тужене Република Србија – Основни суд у Алексинцу – Судска јединица у Соко Бањи, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради утврђења радног односа, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Гж1 2471/20 од 16.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 06.10.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиле, изјављена против решења Апелационог суда у Београду Гж1 2471/20 од 16.10.2020. године.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Београду Гж1 2471/20 од 16.10.2020. године, укинута је пресуда Првог основног суда у Београду П1 2403/16 од 26.02.2020. године и тужба тужиле одбачена у делу примарног захтева којим је тражила да се утврди да је била запослена код тужене на неодређено време у Општинском суду у Сокобањи до 31.12.2009. године, а од 01.01.2010. године до 31.12.2013. године у Основном суду у Зајечару, Судска јединица у Сокобањи, а од 01.01.2014. године, па надаље у Основном суду у Алексинцу, Судска јединица у Сокобањи и да се обавезе тужена да тужилу врати на рад и у делу евентуалног захтева којим је тражила да се утврди да је запослена код тужене на неодређено време почев од 01.01.2014. године па надаље у Основном суду у Зајечару и да се обавезе тужена да тужилу врати на рад и призна сва права по основу рада почев од 25.09.2016. године, а потврђено решење о трошковима поступка којим је обавезана тужилца да туженој исплати 42.000,00 динара. Одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажног решења донетог у другом степену тужилца је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијано решење на основу члана 408. у вези члана 420. Закона парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20 – у даљем тексту ЗПП), Врховни касациони суд је одлучио да ревизија тужиле није основана.

Побијано решење донето је без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 2 ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се указује на погрешно утврђене чињенице везане за садржину решења о мировању радног односа и на битне повреде поступка пред првостепеним судом које не могу бити разлог за изјављивање ревизије, у смислу одредбе члана 407.ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу на неодређено време на пословима ... у Општинском суду у Сокобањи почев од 07.12.1998. године. Решењем тог суда од 02.11.2004. године тужили је одобрено мировање радног односа у Општинском суду у Сокобањи почев од 01.11.2004. године на период од четири године због постављања на функцију ... СО Сокобања. Решењем тог суда од 03.09.2008. године тужили је одобрено мировање радног односа у Општинском суду у Сокобањи почев од 30.06.2008. године на период од четири године због поновног постављања на функцију ... СО Сокобања. Тужила се дописом од 17.02.2010. године обраћала председнику Основног суда у Зајечару ради решавања њеног статуса у том суду и распоређивања на радно место ... у Основном суду у Зајечару, али јој председник Основног суда у Зајечару није одговорио. Након обраћања председнику Основног суда у Алексинцу дописом од 30.06.2016. године, тужили је одговорено да председник Основног суда у Алексинцу није овлашћен да одлучује о њеном захтеву, с обзиром на то да одлуком Високог савета судства – Комисије за распоређивање запослених није распоређена на место у том суду. Тужили је дужност ... СО Сокобања престала 24.06.2016. године.

Првостепени суд је оценио да је тужили законито престао радни однос, иако тужена није донела решење о отказу уговора о раду, јер је одредбом члана 131. став 1. тачка 3 Закона о државним службеницима прописано да државном службенику престаје радни однос по сили закона, ако је нераспореден, а не буде премештен на друго радно место, наредног дана од протекла 6 месеци од када је остао нераспореден. Како је тужила остала нераспоредена након формирања нове мреже судова, то јој је радни однос престао 02.06.2010. године, па је у наредних 60 дана, у року из члана 195. Закона о раду, била дужна да тражи судску заштиту. Првостепени суд је оценио да у фази закључења главне расправе првостепени суд не може одбацити тужбу, па је одбио, као неоснован тужбени захтев.

Другостепени суд је сматрао да је првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 3. ЗПП на коју другостепени суд пази по службеној дужности, јер је одлучио о захтеву по тужби која је поднета после законом прописаног рока. Другостепени суд сматра да рок за подношење тужбе за утврђење по правилу не застарева, међутим имајући у виду процесно правило о судској заштити прописано чланом 195. Закона о раду, где је предвиђен рок од 60 дана за подношење тужбе, тај рок тече од дана достављања решења о отказу уговора о раду, а у случају да је запосленом престао радни однос пре доношења решења онда од фактичког прекида рада.

Одредбом члана 195. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014 и 113/2017) прописано је да против решења којим је повређено право запосленог или када је запослени сазнао за повреду права, запослени може да покрене спор пред надлежним судом, а рок за покретање спора је 90 дана од

дана достављања решења, док је новелираном одредбом наведеног члана, која је ступила на снагу 29.07.2014. године, рок за покретање спора 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду.

Рок за подношење тужбе је преклузиван, па се пропуштањем овог рока губи право на судску заштиту, а суд о благовремености тужбе води рачуна по службеној дужности.

Неосновани су ревизијски разлози тужиље да суд није требало да примени одредбу члана 195. Закона о раду, јер је она супротна Конвенцији о заштити људских права и основних слобода и Уставу Републике Србије, јер тужилци није омогућио делотворан правни лек. Насупрот наводима ревизије, Врховни касациони суд сматра да је правилно другостепени суд одлучио када је тужбу тужиље одбацио. Тужилци је последњи пут донето решење о мировању радног односа 30.6.2008. године и за период од 4 године до 30.06.2012. године, због постављања на функцију ... СО Сокобања. Тужилци је тужбу предала пошти 24.10.2016. године. Како се тужилци од 30.06.2012. године није вратила на рад, јер није била распоређена у неки од судова одлуком Комисије за распоређивање запослених Високог савета судства, по Закону о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштва, а није јој мировао радни однос у периоду од 30.06.2012. године до 30.06.2016. године (док је такође обављала послове ... СО Сокобања), то је преклудирана са правом да тражи судску заштиту по истеку 90 дана од 30.06.2012. године. Тужилци је имала делотворно средство, тужбу за судску заштиту права, коју је требало да поднесе у року од 90 дана по истеку рока на који јој је одређено мировање радног односа 30.06.2012. године, али није, већ је прихватила још један мандат у СО Сокобања.

Из свега изнетог одлучено је као у изреци овог решења, на основу одредбе члана 414.став 1.у вези 420.став 6.ЗПП.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**